

پایداری گرمایی و مکانیسم تخریب کوپلیمرهای استیرن-اکریلیک اسید

Thermal Stability and Degradation Mechanism of Styrene - Acrylic Acid Copolymers

دکتر سید محمد تقی صادقی

مجتمع آموزش عالی ابوریحان، دانشگاه علوم پزشکی تهران (مامازاند و رامین)

واژه‌های کلیدی:

تخریب گرمایی، پایداری، مکانیسم، گرمایی - تغییری، کوپلیمر استیرن - اکریلیک اسید

توسط چند پژوهشگر انجام شده است [3,4,5,6,7]. با توجه به اختلاف نظر موجود بین پژوهشگران مزبور در تشریح رفتار گرمایی مواد پلیمری پیش گفته و عدم ارائه مکانیسم عمل تخریب، دو نمونه کوپلیمر استیرن - اکریلیک اسید با درصدهای مولی مختلف و با استفاده از روش‌های تجزیه گرمایی تغییری، TGA، گرماینی^{*}، TGA و گرمایی دیفرانسیلی، DTA، به دو طریق گرمایی هندما (C) ۳۰۰°C و ۳۲۰°C و دینامیک (T_a) ۵۰۰°C با سرعت ۱۰°C/min مورد بررسی قرار گرفته‌اند.

تجربی

مواد مورد نیاز
استیرن (Prolabo)، آکریلیک اسید (Hopkin & Williams Ltd)، α -آزادی ایزو بوتیر و نیتریل (BDH Chemicals Ltd) و متانول (Aldrich) - Co - به عنوان حلال) مورد استفاده قرار گرفتند. از مونومر آکریلیک اسید پس از خالص‌سازی به روش ارائه شده در مرجع ۲، استفاده شد. α -آزادی ایزو بوتیر و نیتریل (AIBN) که به عنوان آغازگر عمل پلیمر شدن به کار می‌رود به روش تبلور از محلول متانول، خالص‌سازی و مورد استفاده واقع شد. مونومرهای استیرن ابتدا دوباره با مقادیر مساوی محلول ۱۰ درصد سدیم هیدروکسید برای حذف بازدارنده (inhibitor) شسته شد و سپس برای پاکسازی مقادیر جزئی سدیم هیدروکسید باقیمانده، چند بار با آب م قطر شستشو گردید. ذرات آب باقیمانده در مونومر استیرن توسط کلسیم سولفات بی‌آب، کلسیم هیدرید و الک مولکولی حذف شد و پس از تقطیر در خلا و گاززدایی (degasifying) بی‌درنگ مورد استفاده قرار گرفت. متانول (AR) برای حذف ذرات آب ابتدا در تمسیح با کلسیم سولفات بی‌آب به مدت ۴۸ ساعت و سپس کلسیم هیدرید به مدت ۱۲ ساعت قرار گرفت و پس از تقطیر به عنوان حلال مورد استفاده واقع شد.

* حروف اول واژه‌های Thermal Gravimetry Analysis

کوپلیمرهای استیرن - اکریلیک اسید ۴۰ و ۴۵ درصد مولی اکریلیک اسید به روشن پلیمر نسبت مولی تهیه و رفتار گرمایی آنها مورد بررسی قرار گرفت. تخریب گرمایی نترندهای پیش گفته تحت فرایانس گرمایی هندما در ۳۰۰°C و همچنین دینامیک ۱۰°C/min (T_a) تا حدود ۵۰۰°C پایه کار گیری روشهای تجزیه TGA و DTA بررسی شد. مشاهده گردید که تخریب گرمایی این مواد به ترتیب آنهاستگی دارد و خصوص واحدهای نظری نظری آکریلیک اسید در ساختار کوپلیمر موجب کاهش دمای لازم برای تجزیه کامل در مقایسه با دامنهای مشابه در سوردهای استیرن و پلی اکریلیک اسید می‌شود.

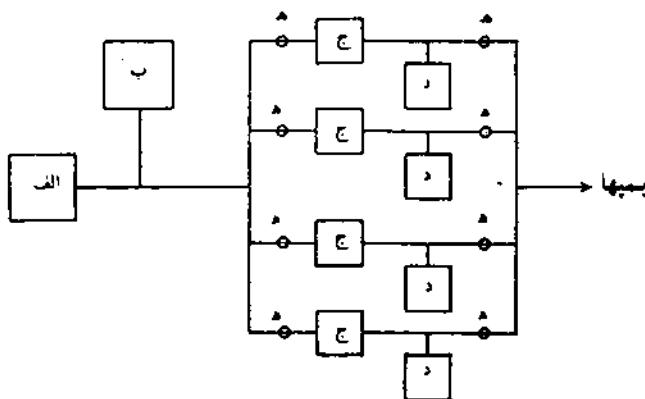
بررسی محصولات حاصل از عمل تخریب توسط روش‌های طیف‌سنجی، GC-MS و GC- انجام گرفت. نسبت مواد فرار مایع به عنوان محصولات اصلی در گستره تخریب مورد مطالعه قرار گرفت و مقادیر این نسبت به تذریع از حدود ۳ به مقداری مغایل واحد رسید که پیشگر آن است در مراحل اولیه تخریب گرمایی کوپلیمر، تولید مواد فرار حاصل به افزایش چشم گیری دارد که سرانجام برای این مقدار CRF می‌گردد فرایاندهای مهم در دامنهای پایه‌تر از ۳۰۰°C غیرارت آنداز، حلقه آب و کربن دیوکسید، کاهش وزن مولکولی (انتقال بین مولکولی هیدروژن) و ایجاد ساختار پلیمری اندیزیدی، در دامنه‌ی بالاتر از ۳۰۰°C تخریب و رسیدگی زنجیر پلیمر همراه با انتقال درون مولکولی و بین مولکولی هیدروژن اهمیت می‌باشد و نترندهای واسطه سفی حلقوی نیز به عنوان منفذ تولید موله گوناگون تشکیل می‌شود.

مقدمه
تخریب گرمایی پلی استیرن، PST، و پلی آکریلیک اسید، PAA، طی سالهای گذشته مورد مطالعه وسیع قرار گرفته است، ولی توجه ناچیزی به تخریب گرمایی کوپلیمرهای مربوط نظری استیرن آکریلیک اسید (ST/AA) به شده است.

پژوهش‌های جدیدی بر اساس روش‌های گرمایی متداول بر روی رفتار گرمایی پلی استیرن [1] و پلی آکریلیک اسید [2] صورت گرفته است. مطالعاتی نیز درباره رفتار گرمایی کوپلیمرهای استیرن - آکریلیک اسید و نمکهای سدیم آنها و همچنین کوپلیمر استیرن - متاکریلیک اسید

Key Words: Thermal degradation, Stability, Mechanism, Thermal volatilization, Styrene - Acrylic acid copolymer

دستگاه تجزیه گرماتبخیری تراکم دیفرانسیل و سیلهای است که مواد فرار تراکم پذیر در نیتروزن مایع که از تخریب پلیمر با استفاده از روش TVA تا دمای 500°C حاصل شده اند را قبل از شناسایی از هم جدا می‌سازد (شکل ۲).

شکل ۲ - طرح سیستم جدا کننده محصولات حاصل از عمل تغیری
الف - تله TVA ب - فشارسنج مخصوص ج - تلمهای 196°C - د - محل برداشت
نمونه - ج - نیتر اریاتی

در این آزمایش از یک دستگاه تجزیه گرمما وزن سنجی، TG (Du Pont 951 Thermobalance) مدل استفاده شد.

یک دستگاه تجزیه گرمایی دیفرانسیل (Du Pont 451) برای تجزیه گرمایی در این آزمایش مورد استفاده قرار گرفته است.

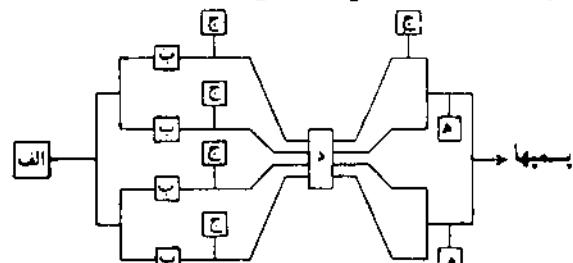
طرز تجزیه کوبلیمر استیرن - آکریلیک اسید مواد کوبلیمری به روش پلیمر شدن محلول در حضور متانول به عنوان حلال تجزیه شد. بدین ترتیب که در یک بالن سدهانه که بیک همزن مکانیکی، دماستخ و ورودی نیتروزن متصل می‌باشد، در حالی که دمای ظرف بین صفر تا 5°C تنظیم شده و جریان ملایمی از گاز نیتروزن اکسیژن زدوده نیز برقرار است متانول اضافه می‌شود. مسونرهای استیرن و آکریلیک اسید به تدریج به محلول اضافه می‌شود و محلول به مدت ۳۰ دقیقه در جریان گاز نیتروزن برای خارج کردن اکسیژن محلول قرار می‌گیرد. عمل پلیمر شدن پس از افزودن آزوپیس ایزو بوتیرونتریل، AIBN، به عنوان آغازگر در زیربوشی از گاز نیتروزن در دمای 60°C و در یک حمام مجهز به دما پایی به مدت ۴۰ دقیقه صورت می‌گیرد. در ظرفی محلول حاصل به مقداری آب مقطر اضافه می‌شود و کوبلیمر به صورت جسم جامد سفیدرنگی تنشین می‌گردد که پس از جدا سازی و چندبار شستشو با آب مقطر، عمل خشک کردن رسوب در دمای 50°C و تحت خلا-

* SATVA (Subambient Thermal Volatilisation Analysis) و از DCTVA (Differential Condensation Thermal Volatilization Analysis) نیز به کار می‌برود.

دستگاههای مورد استفاده در این آزمایش از یک دستگاه کسر و ماتوگرافی (مدل Perkin-Elmer Sigma 3 Elmer) متصل به یک طیفسنج جرمی (نوع KratosMS30,80) با یک سیستم کامپیوتری (DS90) استفاده شد. یکی از ستونهای موین مورد استفاده با طول ۱۵ متر و نام DB-5 (۵% فنیل متیل سیلیکون) می‌باشد. یک دستگاه طیفسنج جرمی (مدل KratosMS12) با قدرت جدا کنندگی کم و همراه با یک سیستم کامپیوتری (DS55) و یک دستگاه طیفسنج جرمی (نوع Kratos DS902S) با قدرت جدا کنندگی زیاد و همراه با سیستم کامپیوتری یعنی گفته برای این کار بزوهشی به کار گرفته شدند. یک دستگاه طیفسنجی جرمی چهار قطبی (VGMicromass QX200) که به طور مستقیم به یک دستگاه تجزیه گرماتبخیری و گرماتبخیری تراکم دیفرانسیل، DCTVA^{*}، متصل است نیز مورد استفاده واقع شد. اشاره می‌شود که توسط این دستگاه اجسام با وزن مولکولی کمتر از ۲۰۰ واحد جرم امنی قابل تکیک و شناسایی اند.

دستگاههای طیفیستی زیر قرمز انتقال فوریه (مدل Philips PU Perkin-Elmer 983, 9800 FTIR) همراه با یک سیستم کامپیوتری P.E. 3600 و Perkin-Elmer 257 (به کار گرفته شدند. تهیه طیف مواد جامد باقیمانده residue) با استفاده از قرص KBr، پرش جدا شده در سرمه، CRF**، از طرق تهیه فیلم نازک بر روی صفحات سدیم کلرید و مواد گازی شکل با کاربرد وسیله‌ای به نام سلول گاز (gas cell) صورت گرفت.

دستگاه تجزیه گرماتبخیری، روش تجزیه گرمایی بر جسته‌ای است که توسط مک نیل و همکارانش توسعه یافته است [9]. در دستگاه تجزیه گرماتبخیری ماده پلیمری معمولاً به صورت پودر یا فیلم نازک، در یک سیستم تخلیه شونده به طور دائم گرماداده می‌شود. محصولات گازی حاصل از عمل تغیری گرمایی فشار کمی ایجاد می‌کند که این فشار با تقطیر آنها از نمونه گرمادیده به یک تله سرد (coldtrap) افزایش می‌یابد. این تغیر فشار، توسط فشارسنج مخصوص (Pirani gauge) اندازه گیری می‌شود و به صورت تابعی از زمان یادداشت می‌گردد که در نتیجه سرعت تغییر محصول به دست می‌آید (شکل ۱).

شکل ۱ - طرح کلی سیستم TVA
الف - کوره ب - تلمهای 45°C - 75°C - 100°C - ج - فشارسنج مخصوص
د - تله 196°C - ه - محل برداشت نمونه
* به جای SATVA (Subambient Thermal Volatilisation Analysis) و از DCTVA (Differential Condensation Thermal Volatilization Analysis)

** Cold Ring Fraction

به مدت ۴۸ ساعت در یک گرمانه صورت می‌گیرد. داده‌های مربوط به عمل پلیمر شدن و داده‌های ترکیبی کوبالیمرهای حاصل به ترتیب در جدولهای ۱ و ۲ ارائه شده است.

خلاصه مورد آزمایش قرار گرفتند. تجهیزات اضافی در این سیستم به منظور فراهم ساختن امکانات بیشتر جهت مطالعه محصولات فرار در دمای تخریب که CRF نامیده می‌شوند، به کار گرفته می‌شوند.

محصولات عمل در این سیستم به صورت مواد گازی تراکم ناپذیر

در نیتروژن مایع، مواد گازی و مایع تراکم پذیر در نیتروژن مایع، مواد فرار

در دمای تخریب ولی غیرفرار در دمای اطاق (منظور CRF) و مواد

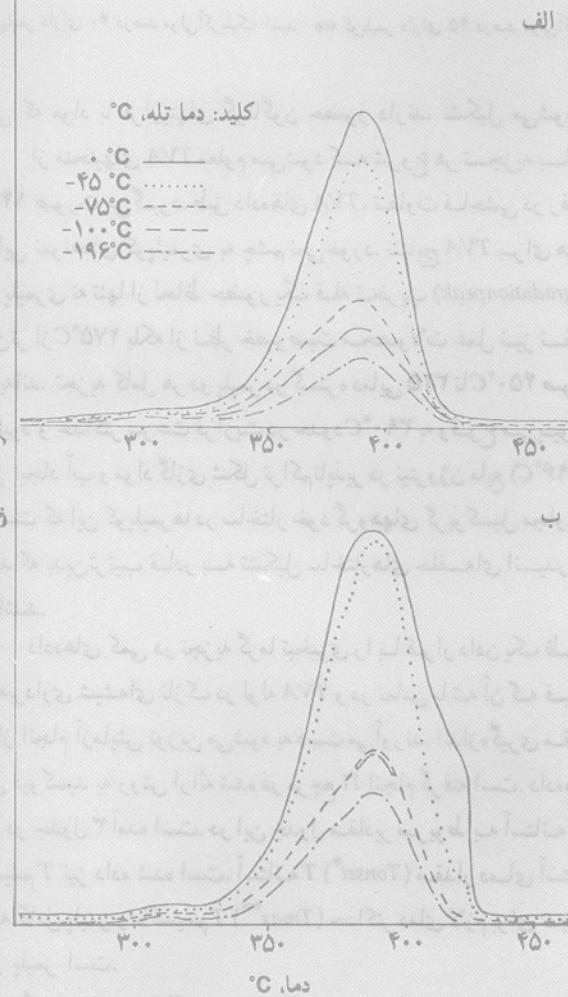
باقیمانده در دمای تخریب، دسته‌بندی می‌شوند.

جدول ۱ – شرایط عمل پلیمر شدن

تبدیل (%)	زمان (ساعت)	آغازگر AIBN (گرم)	حلال، متابول (میلی لیتر)	AA		کوبالیمر ST/AA		
				AA	ST			
۵/۵	۱ ۱/۲	۰/۵	۱۵۰	۳۸/۰	۴۰	۱۳۶/۴	۱۵۰	۱
۶	۱ ۱/۲	۰/۵	۱۰۰	۱۷/۸	۱۷/۱	۳۹/۰	۴۳	۲

جدول ۲ – داده‌های ترکیبی نمونه‌های کوبالیمری ST/AA

کوبالیمر ۲	کوبالیمر ۱	
۴۰	۳۰	در صدمولی آکریلیک اسید در خوراک
۴۵	۴۰	در صدمولی آکریلیک اسید در کوبالیمر
۶	۵/۵	در صد تبدیل

شکل ۳ – منحنیهای TVA (خلأ، سرعت گرما دادن ۱۰°C در دقیقه) برای نمونه‌های کوبالیمری استیرن – آکریلیک اسید

الف – کوبالیمر ST/AA دارای ۴۰ درصد مولی آکریلیک اسید

ب – کوبالیمر ST/AA دارای ۴۵ درصد مولی آکریلیک اسید

منحنیهای TVA برای هر دو کوبالیمر در شکل ۳ نشان داده شده است. هر دو ماده پلیمری یک حالت تجزیه دو مرحله‌ای نشان می‌دهند که محصول تجزیه در هر مرحله متفاوت است و فسارت محصولات با افزایش دما بزرگتر می‌گردد. مواد فرار تراکم ناپذیر در حدود ۲۷۵°C،

شناختی کوبالیمرهای حاصل به دست آورده باشند، این نتایج می‌توانند پژوهشی کوبالیمرهای تهیه شده با روش طیف‌بینی زیر قرمز انتقال فوریه مورد شناسایی قرار گرفتند. طیفهای حاصل دقیقاً موافق با نتایج حاصل از

پژوهش‌های انجام شده در مورد ساختار کوبالیمر استیرن – آکریلیک اسید است [8].

نتایج و بحث

در این مبحث نتایج حاصل از تخریب گرمایی کوبالیمرهای پیش گفته توسط روشهای تجزیه گرمای تبخیری، گرمایونی و گرمایی دیفارسانسی در حالت‌های دینامیک و همدما مورد مطالعه قرار گرفته است.

آزمایشها در شرایط گرمایی دینامیک

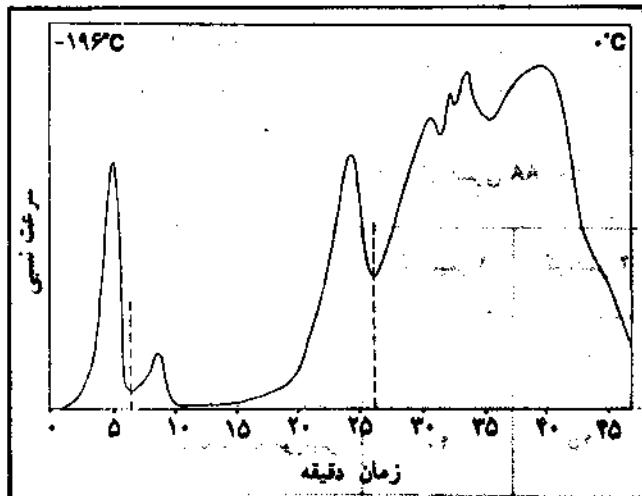
تجزیه گرمای تبخیری –

کوبالیمرهای استیرن – آکریلیک اسید به صورت نمونه‌های جامد (حدود ۵۰ میلیگرم) در یک سیستم TVA با تجهیزات اضافی [10]، در

جدول ۳ داده‌های TVA برای کوپلیمرهای ST/AA

کوپلیمر	آستانه T (°C)	تغییر در مقدار مخصوصات گازی تراکم‌نایذر (°C)	ماکسیمم T (°C)	درصد وزنی مواد فرار تراکم‌نایذر در ۵۰۰°C	درصد وزنی CRF در ۵۰۰°C	درصد وزنی مواد باقیمانده در ۵۰۰°C	درصد وزنی CO ₂ تراکم‌نایذر در ۵۰۰°C (نامل)
ST/AA*	۱۷۰	-۲۰	۳۹۵	۸۱۰	۴۰	۶۰	۴۹
ST/AA**	۱۴۰	-۲۷	۳۹۰	۸۰۰	۴۰	۶۰	۵۱

* کوپلیمر دارای ۲۰ درصد مولی آکریلیک اسد ** کوپلیمر دارای ۴۵ درصد مولی آکریلیک اسد

شکل ۴ - منحنی DCTVA محصولات تراکم‌نایذر حاصل از تغییر کوپلیمر ST/AA دارای ۴۵٪ مولی آکریلیک اسد گرماییده T_a = ۵۰۰°C در شرایط TVA محصولات عمل تغییر کوپلیمرها T_c = ۵۰۰°C با سرعت ۱۰ درجه در دقیقه در شرایط TVA توسط روش‌های طیف بینی مادون قرمز، طیف‌ستجی جرمی و کروماتوگرافی گازی - طیف‌ستجی جرمی GC-MS، مورد بررسی قرار گرفتند.

الف - ماده باقیمانده

در این آزمایش مقدار قابل توجهی از ماده غیرفرار یا باقیمانده به دست نیامد.

ب - بررسی جدا شده در سرما

مواد جامد تهیه‌ای کمرنگ با نقاط جوش بالا، CRF، که بر روی مبرد انگشتی موجود در داخل لوله TVA جمع آوری شده است توسط یک حلال فرار و مناسب شستشو داده شد و به وسیله GC-MS, IR و MS مورد شناسایی واقع گردید. طیف IR (شکل ۵) حاصل تقریباً مشابه طیف مربوط به کوپلیمر است و نوارهای جذبی یکسانی را نشان می‌دهد. نوارهای جذبی مربوط به پیوندهای دوگانه کربن - کربن و پیوندهای هیدروژنی و غیرهیدروژنی گروه کربونیل و همچنین نوارهای جذبی مربوط به ساختار آنیدریدی و الیکتری استیرن در طیف IR به وضوح دیده می‌شوند.

نمایی که مواد با فراریتهای گوناگون حضور دارند، تشکیل می‌شود. از منعنیهای TVA معلوم می‌شود که شروع هر تجزیه بالای ۱۴۰°C صورت می‌گیرد. طبق داده‌های TVA، تفاوت فاحشی در رفتار گرمایی نمونهای کوپلیمری به چشم نمی‌خورد. نتایج TVA برای هر دو ماده پلیمری نه تنها از لحاظ حضور یک قله تخریب (degradationpeak) پایین تر از ۲۷۵°C بلکه از نظر خصوصیت محصولات عمل نیز تقریباً مشابه‌اند. تجزیه کامل هر دو پلیمر در گستره دمایی ۴۰°C تا ۲۲۵°C صورت می‌گیرد و حداقل سرعت فراریت در حدود ۳۹۰°C به موقع می‌رسند. دلیل ایجاد آب و مواد گازی شکل تراکم‌نایذر در نیتروزن مایع (-۱۹۶°C) آن است که این کوپلیمرها در ساختار خود گروه‌های کربوکسیل مجاور هم دارند که بدین ترتیب قادر به تشکیل ساختارهای حلقه‌ای انسیدریدی می‌باشند.

داده‌های کمی در تجزیه گرما تبخیری را با قراردادن یک ظرف نموده برداری شیشه‌ای نازک در لوله TVA و در تماس با ته آن که قبل و بعد از انجام آزمایش توزین می‌شود به دست می‌آورند. اندازه گیری مقدار کربن دیوکسید به روش ارائه شده در مرجع ۱۱ انجام گرفته است. داده‌های کمی در جدول ۳ آمده است. در این جدول مقادیر مربوط به آستانه T و ماکسیمم T نیز داده شده است. آستانه T_a (Tonset*) مقدار دمای آستانه تجزیه کامل پلیمر و ماکسیمم T_c (T_{max}**) حداقل دمای لازم برای تجزیه کامل پلیمر است.

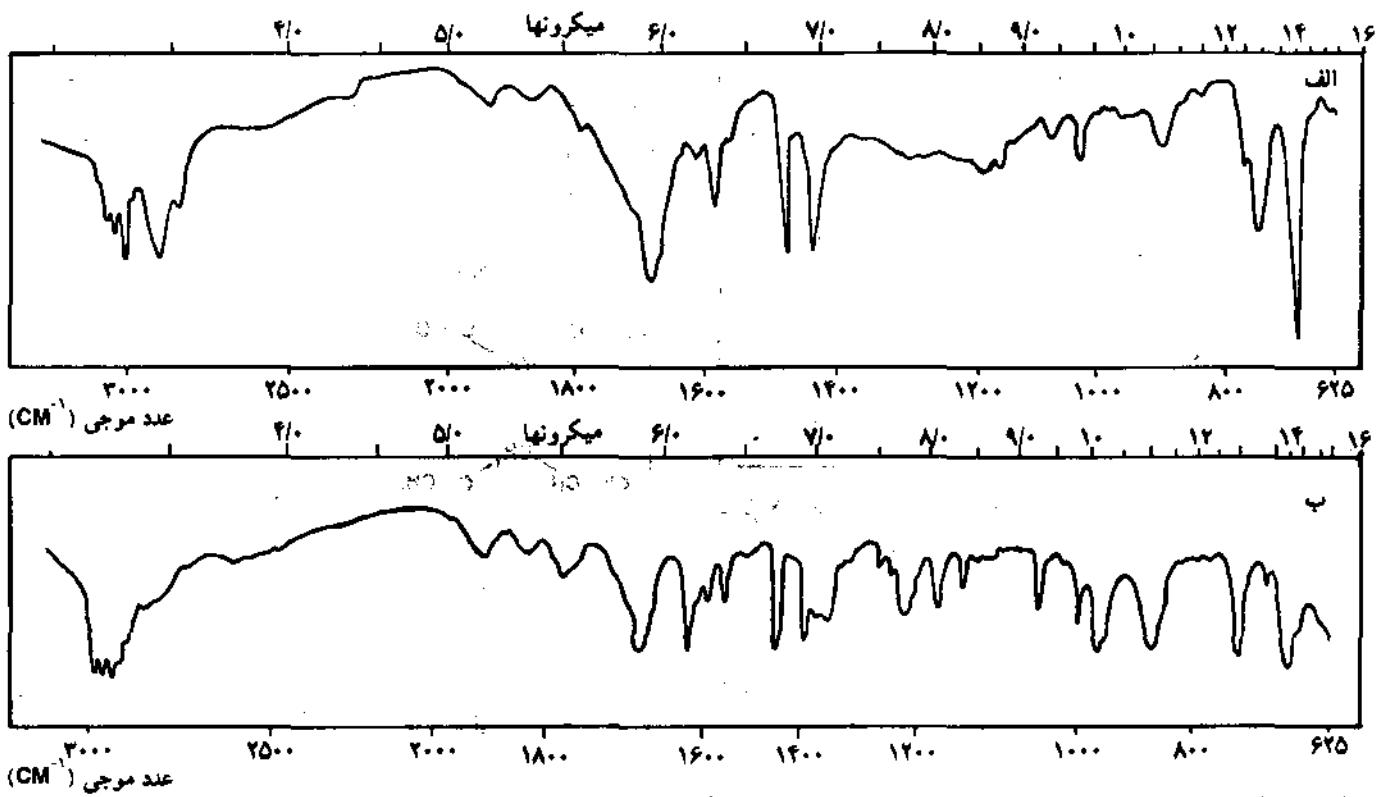
تجزیه گرما تبخیری تراکم دیفارانسیلی -

مواد فرار تراکم‌نایذر در نیتروزن مایع که از تخریب کوپلیمرها تا دمای ۵۰۰°C با استفاده از روش TVA حاصل شده‌اند قبل از شناسایی، توسط روش تجزیه گرما تبخیری تراکم دیفارانسیلی، از هم جدا می‌شوند. یکی از منعنیهای DCTVA در شکل ۴ نشان داده شده است.

تجزیه محصولات -

* Threshold Temperature of The Main Decomposition

** Temperature of Maximum Rate of Volatilisation.

شکل ۵ - طیفهای IR مربوط به CRF و مواد مایع تراکم پذیر حاصل از تغییر گرمای کوبالتم ۴۰% در صد اگریلیک اسید که ناسا ۵۰۰°C در بررسی GC-MS توسط CRF در شرایط زیر انجام گرفت که شرایط TVA گردد. a - CRF، b - مواد مایع

کروماتوگرام مربوط در شکل ۶ نشان داده شده است و تنها در این حالت سه نوع ترکیب از خانواده استیرن دیده می‌شود. شرایط دستگاهی GC-MS برای بررسی CRF:

دمای تزریق کننده = ۲۸۰°C

الکترون ولت = ۷۰ ولتاژ

دمای اولیه ستون = ۱۹۰°C

درجه در دقیقه ۵ = سرعت افزایش دما

دمای پایانی ستون = ۳۰۰°C

هلیم = He = گاز مورد استفاده

میلی لیتر در دقیقه ۱۸ = سرعت گاز

ج - مواد گازی تراکم ناپذیر در نیتروزن مایع

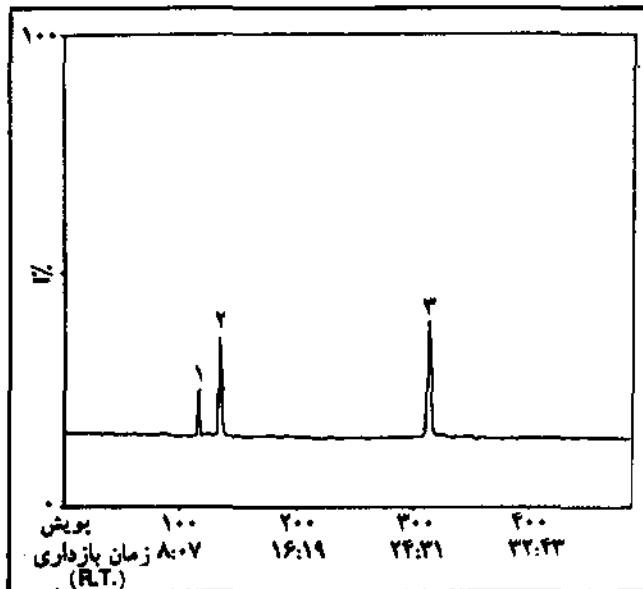
محصولات گازی تراکم ناپذیر عبارت اند از گازهای متان و کربن موتوکسید.

د - مواد گازی تراکم پذیر در نیتروزن مایع

محصولات گازی تراکم پذیر شناخته شده شامل کربن دیوکسید به عنوان محصول اصلی همراه با تولوئن، استون، کیتین، بنزن، متانال، بوتن - ۱، آکرولئین، سیکلوپنتن، متیل اتیل کتون، سیکلوپنتانون و متیل - ۱ - پروپیل کتون می‌باشد.

ه - مواد مایع تراکم پذیر در نیتروزن مایع

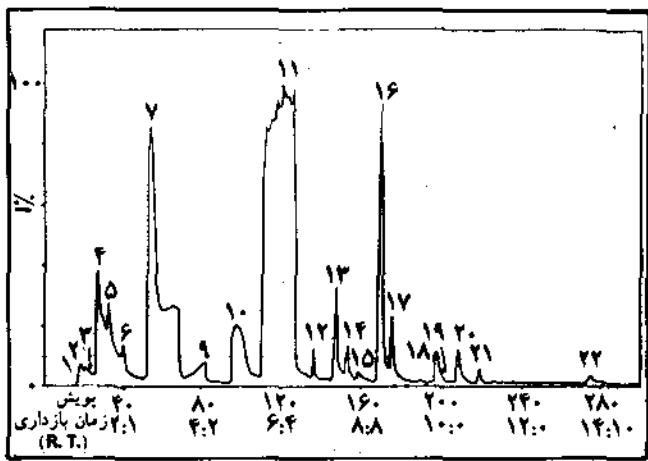
مواد به دست آمده، توسط روش‌های MS, IR و GC-MS مورد بررسی

شکل ۶ - کروماتوگرام GC-MS مربوط به CRF حاصل از تغییر گرمای کوبالتم ۴۰% آکریلیک اسید

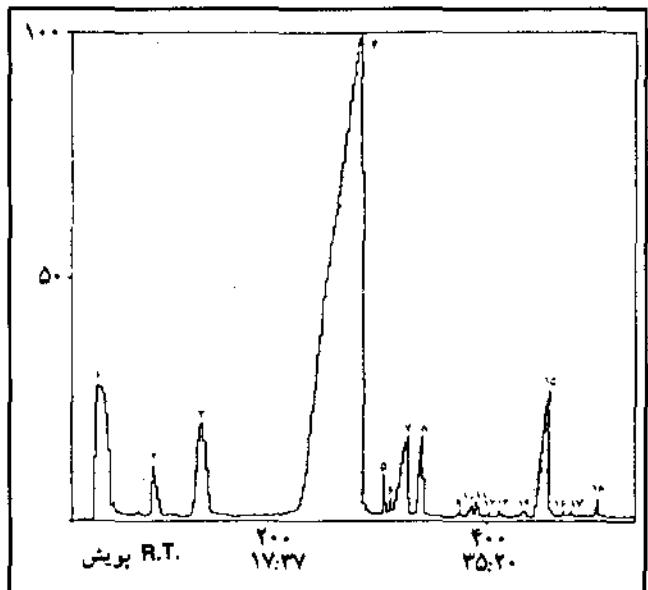
توضیع: ۱ - ۱ - دی‌نیکلیبروپیان ۲ - دی‌استیرن، ۳ - تری‌استیرن

داده‌های طیف‌سنجی جرمی نشان دهنده آن است که CRF ترکیبی از مواد با نقاط جوش بالا نظیر دی‌سیرو و تری‌استیرن و آکریلیک اسید و یک واحد کوبالتمیری است. محصولات شناسایی شده در جدول ۴ داده شده است.

شکل ۷ - گرما-تولوگرام GC-MS مربوط به مواد فرار مایع حاصل از عمل تخریب کوبالیوم ST/AA دارای ۴۰٪ مولی AA

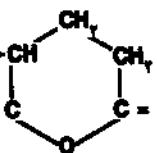
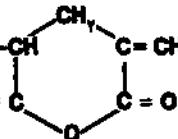
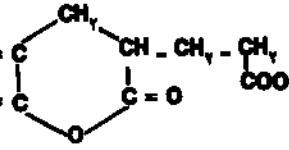
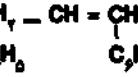
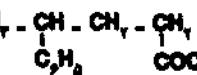
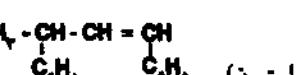
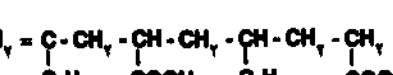
توسط: ۱ - استالنید ۲ - متانول ۳ - استینرن ۴ - بیوتانویک اسید ۵ - ناشناخته
 ۶ - متیل - ۷ - پنتانون ۸ - اسید آگریلیک + تولوئن ۹ - تولوئن
 ۱۰ - ایزوپوتنیریک اسید ۱۱ - اتیل بنزن ۱۲ - کومن
 ۱۳ - اتیل بنزن ۱۴ - ۱۵ - پروپیل بنزن ۱۶ - ایزوپروپیل بنزن ۱۷ - آلفا متیل استینرن
 ۱۸ - سیکلوپروپیل بنزن ۱۹ - ۲۰ - دی-هیدرو-ایندن
 ۲۱ - فنیل بوتن - ۲۲ - بوتیل بنزن - آلفامیتل دی هیدرو-فنتان

شکل ۸ - کروماتوگرام GC-MS مربوط به مواد فرار مایع حاصل از عمل تغییر کوبالتم ST / AA دارای ۹۵٪ مولی AA.

توضیح: ۱ - هوا ۲ - متیل اتیل کون + آکریلیک اسید ۳ - تولوئن ۴ - استرین ۵ - آتیل بنزن ۶ - پروپیل بنزن ۷ - بنزالدهید ۸ - آلفامیتل استرین ۹ - اندان ۱۰ - ناشناخته ۱۱ - ۱۲ - فنیل بون ۱۳ - ۱۴ - بوتیل بنزن ۱۵ - ناشناخته ۱۶ - آلفا متیل دی هیدروکستال ۱۷ - دی ونیل بنزن ۱۸ - فنکال

جول ۲ - محصولات شناخته شده CRF حاصل از تحریر کرمایی کربنیک
دارای ۴۰٪ مولی آکریلیک اسید در فراید TVA / ST / AA

مکمل	m/e
	178
	190
	198
	199
	194
	208
	198

قرار گرفت که تابیع موافق با حضور استینرن به عنوان محصولی اصلی همراه با تولون، آلفاماتیل استینرن، آتیل بنزن بیزوپیک اسید، آلیل بنزن، آکریلیک اسید و بنز آلدهید به عنوان محصولات فرعی بود که از اهیت کمتری برخوردارند. کروماتوگرامهای GC-MS در شکل‌های ۷ و ۸ نشان داده شده‌اند. محصولات عمل تخریب این مواد کوبالیمری به روش TVA به ترتیب اهمت در جدولهای ۵ و ۶ ارائه شده‌اند.

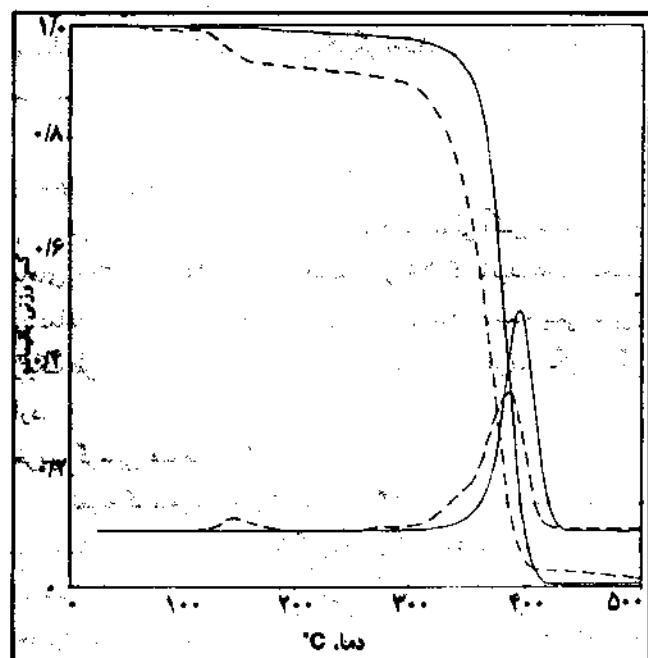
تجزیه گرمازنی

نمودارهای تجزیه گرمه ماوزنی، TG و گرمه ماوزنی دیفرانسیل، DTG.

حاصل برای کوبیلیرها زیر اتصافر گاز نیتروژن با سرعت گرمادان
 10°C در دقیقه در شکل ۹ نشان داده شده است. همان طور که از شکل
 پیداست برای سهولت در امر مقایسه دو نمونه کوبیلیری، منحنیهای مذبور
 در یک شکل قرار داده شده اند. به وضوح دیده می شود که کوبیلیر دارای
 45°C درصد مولی آکریلیک اسید، کاهش وزن اولیه ای معادل 7% را قبل از
 رسیدن به 200°C نشان می دهد که اختلالاً مربوط به از دست دادن آب یا
 احیاناً حلال (به عنوان ناخالصی) است. تجزیه کامل در این شرایط در
 ماهای محدود 385°C و 495°C و با کاهش وزنی معادل 98% و 99% در صد
 صورت می گیرد که به ترتیب مربوط به نمونهای کوبیلیری ST/AA دارای
 40% مولی آکریلیک اسید است.

تجزیه گرمایی دیفرانسیلی —

منحنیهای تجزیه گرمایی دیفارانسیل، DTA، مربوطه در گستره
دهمایی 25°C تا 485°C زر انسفر نیتروژن در شکل ۱۰ داده شده است. با
توجه به این منحنیها می‌توان نتیجه گرفت که مراحله اصلی تجزیه مربوط
به مردود دو نمونه پلیمری در دمای حدود 390°C صورت گرفته است. نتایج
جدول ۵- مخصوصات عمل تخریب گرمایی کربنیک ST/AA دارای 40°C درصد
مولی آکپلیک اسید گرمادیده در شرایط TGA تا 500°C با سرعت ۱۰ درجه
در دقیقه

شکل ۹- منحنیهای TG و DTG (اتسیفر نیتروژن، سرعت گرمادانن $10^{\circ}\text{C}/\text{min}$)
دقیقه) برای کوبندهای ST / AA

ST/AА دارای ۴۰٪ مولی آکریلیک اسید - ST/AА دارای ۴۵٪ مولی آکریلیک اسید

* محصولات قابل نویجه از نظر مقدار

حاصل از تجزیه گرمایی دینامیک نمونهای کوبالیمری مورد آزمایش متوسط DTA, TG, TGA که موافق یکدیگر بمنظور می‌رسند در جدول ۷ آمده است.

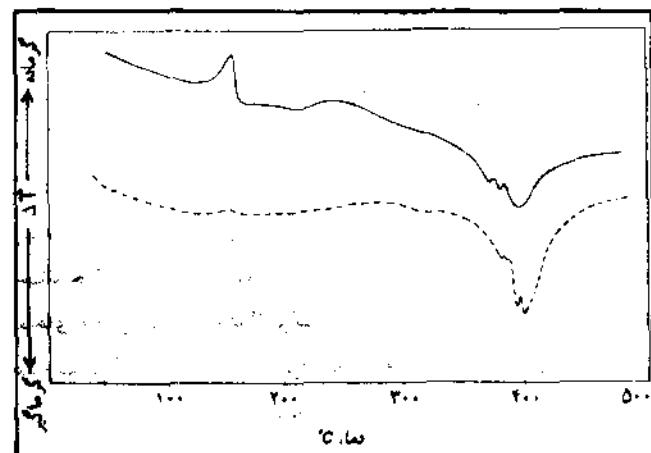
آزمایشها در شرایط گرمایی همدمان

در این بررسی، نمونه کوبالیمری با ۴۰٪ مولی آکریلیک اسید در دماهای ۳۰۰ و ۳۴۰ درجه سلسیوس به صورت همدما و در خلاه گردید. علت انتخاب این دماها برای آزمایش به مقادیر گرمایی پلی آکریلیک اسید و پلی استیرن از یک طرف و آستانه دما برای تجزیه کامل کوبالیمر از طرف دیگر بستگی دارد.

تخریب گرمایی همدما در ۳۰۰ درجه سلسیوس با استفاده از TVA نمونه کوبالیمر در دمای ثابت ۳۰۰ در زمانهای مختلف تخریب شد که نتایج حاصل در جدول ۸ گردآوری گردیده است. منحنی درصد کاهش وزن بر حسب زمان نیز در شکل ۱۱ نشان داده شده است. محصولات عمل تخریب پس از جمع‌آوری برروش DCTVA از هم جدا شدند و مورد شناسایی قرار گرفتند.

تجزیه محصولات

محصولات عمل تخریب به همان روشی که در قسمت تجزیه گرمایی دینامیک ذکر شد مورد بررسی قرار گرفتند.

شکل ۱۰- منحنیهای DTA (انتسپر نیتروژن، سرعت گرمادافن ۱۰ °C/min)
برای نمونهای کوبالیمری استیرن - آکریلیک اسید
— کوبالیمر ST/AA دارای ۲۰ درصد مولی آکریلیک اسید
--- کوبالیمر ST/AA دارای ۵۰ درصد مولی آکریلیک اسید

جدول ۶- محصولات عمل تخریب گرمایی کوبالیمر ST/AA دارای ۴۰ درصد مولی آکریلیک اسید، گرمادیده در شرایط TVA تا ۳۰۰°C با سرعت ۱۰°C بر دقیقه

CRF (ماده چامد تهواهی) - ماده پالیستون (سیاه)		MPC - IR, MS		مواد فراور قابل تراکم در ۳۰۰°C - IR, MS		محصولات تراکم تا ۳۰۰°C - IR	
IR	IR, MS	IR	MS	IR	MS	IR	IR
زغال	تکمایی کوتاه زنجیر قابل دیمرو تریمر استیرن و آکریلیک اسید همراه با ساختارهای اثیریدی و ترکیباتی دارای یک یا دو واحد کوبالیمری (مونومر و دیمر مخلوط).	کربن هیوکسید (الف) لستون تولون کیتون بنزن سیکلوبتان متیل اتیل کتون سیکلوبتانون - ۱- بروپیل - کتون متانول (ب)	استیرن (الف) تولون بنزوئیک اسید بنزاکنید alfa متیل استیرن متیل اتیل کتون آکریلیک اسید آلیل بنزن - ۱- بروپیل بنزن اندان ۲- فنیل بوتن - ۱ - ۱- بروپیل بنزن دی ونیل بنزن آلفا متیل دی هیدرو - نفالان ۱- فنیل بوتن - ۲	استیرن (الف) تولون بنزوئیک اسید بنزاکنید alfa متیل استیرن متیل اتیل کتون آکریلیک اسید آلیل بنزن اندان ۲- فنیل بوتن - ۱ - ۱- بروپیل بنزن دی ونیل بنزن آلفا متیل دی هیدرو - نفالان ۱- فنیل بوتن - ۲	کربن مونوکسید متان		

(الف) محصول برتر از لحاظ مقدار (ب) ناخالصی حاصل از حلال

DTA	TG	DTG	کمپوزیت
نمای قله گستره دما (C)	درصد کاهش وزن پر گستره در هر مرحله نمای C	درصد کاهش وزن در هر مرحله	نمای قله تحریب (C)
۳۹۵	۱۰۰	۸	۲۰ - ۴۰ -
۳۹۰	۹۲	۹۲	۴۰ - ۶۰ -
۱۰۰	۷	۷۵ - ۱۷۵	۶۰ (ب)
۳۹۰	۹۰	۱۷۵ - ۲۲۵	۶۰ ST/AA

(الف) دارای ۴۰ درصد مولی آکریلیک اسید (ب) دارای ۶۰ درصد مولی آکریلیک اسید

داخل لوله جمع‌آوری می‌شود و توسط یک حلال مناسب جهت بررسی و شناسایی پیشتر استخراج می‌گردد.

داده‌های مربوط به طیف IR و طیف سنجی جرمی با وجود اجسامی نظیر تکه‌های کوتاه زنجیر (short chain fragments) مانند دیسمره‌های استینن و آکریلیک اسید و همچنین ساختار انیدریدی و ساختارهای از نوع واحد کوبالیک (از هر موونمر یک واحد) موافقت دارند. طیف IR در شکل ۱۲ ب ارائه شده است و نوارهای جذبی قوی در این طیف مربوط به گروههای کربونیل، حلقه آروماتیک، وینیل، پیوندهای دوگانه کربن - کربن و ساختار انیدریدی ($O-C-OC-O$) است.

ج - محصولات گازی تراکم پذیر در نیتروزن مایع کربن دیوکسید به عنوان محصول اصلی همراه با استینن، تولوئن، متیل اتیل کتون و سیکلوپنتانون در مجموع محصولات گازی تراکم پذیر را تشکیل می‌دهند.

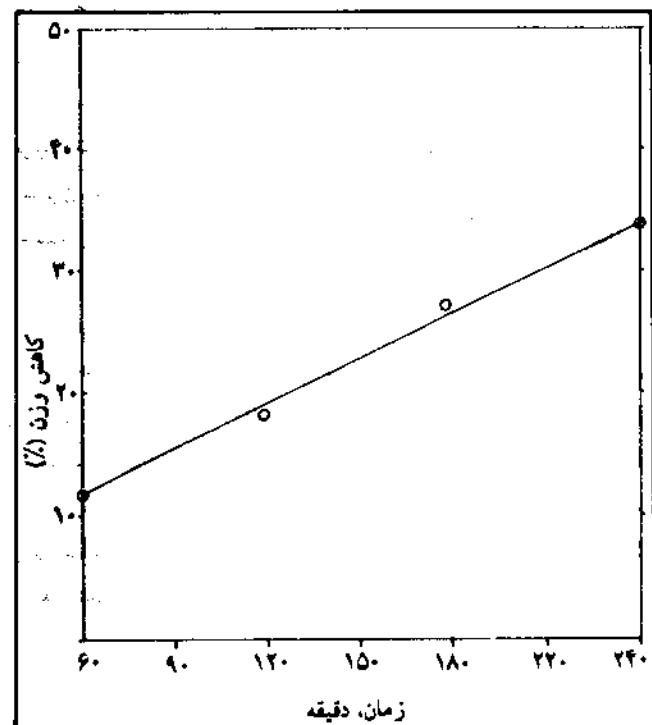
در شرایط گرمایی هدمای C ، افزایش تدریجی مقادیر CRF مواد فرار به صورت تابعی از زمان بهمچشم می‌خورد. نسبتهای محصولات فرار به CRF در شرایط TVA و دمای هدمای C محاسبه شده و در جدول ۸ آمده است. این داده‌ها بر اساس اندازه‌گیری کسی محصولات عمل تحریب، نظیر ماده باقیمانده، CRF و مواد فرار و تفاوت آنها با مقدار اولیه ماده کوبالیک مورد آزمایش، بدست آمده‌اند. در این آزمایش، مشاهده شد که نسبت مواد فرار به CRF از حدود ۳ به واحد کاهش می‌یابد و نتایج اشاره بر آن دارد که در مراحل اولیه تحریب گرمایی، تولید مواد فرار از فرایندهای حذف آب و کربن دیوکسید در مقایسه با تولید CRF افزایش چشمگیری دارد ولی سرانجام پس از ۳ ساعت مقدار آنها مساوی می‌شود.

تحریب گرمایی هدمای در $300^{\circ}C$ با استفاده از تجهیزه گرمازوژنی - تجهیزه گرمازوژنی نیز برای بررسی تحریب گرمایی ماده کوبالیک دارای ۴۰ درصد مولی آکریلیک اسید در شرایط هدمای C به مدت ۳ ساعت به کار گرفته شد.

* حروف اختصار برای کلمات Differential Thermal Analysis

الف - ماده باقیمانده ماده غیر فرار یک جسم جامد قهوه‌ای پررنگ است. طیف IR آن (شکل ۱۲ الف) دال بر آن است که ماده پلیمری به طور کامل تحریب نشده است و تشکیل ساختار انیدریدی (انیدرولی - آکریلیک اسید) بر اساس وجود نوارهای جذبی در نواحی 1085 ، 1760 (شانه) و 1030 cm^{-1} تأیید می‌شود.

ب - برش جدا شده در سرما حاصل از تحریب هدمای کوبالیک مورد آزمایش در C ، ماده‌ای جامد و قهوه‌ای رنگ است. این ماده بر روی سبردانگشتی

شکل ۱۱ - منحنی کاهش وزن بر حسب زمان برای کوبالیک دارای ۴۰ درصد مولی آکریلیک اسید گرمادیده در C با استفاده از TG.

جدول ۸ - داده های مربوط به تغییر گرمایی کوبالیم ST/AA

ردیف	نام ایندکس	دستگاه	تاریخ آزمایش	دستگاه	تاریخ آزمایش	ATG	وزن خالص (g)	وزن خالص (g)
۱۷	۵۹	TIA	۰/۰۷۸	۱۸	۰/۰۴۳	۹۲٪	۰/۱۰	۶۱۶۶
۲۲	۵۹	TIA	۰/۰۷۷	۲۱	۰/۰۰۵	۸۸٪	۰/۰۵	۱۰۲
۴۰	۵۹	TIA	۰/۰۱۲	۵۲	۰/۰۰۸	۸۷	۰/۰۴	۱۲۰
۷۷	۱۰۶	AO	۰/۰۱۳	۶۷	۰/۰۱۱	۸۴٪	۰/۱۳۶	۱۵۲
۷۸	۱۰۶	AO	۰/۰۱۷	۸۷	۰/۰۱۴	۸۰٪	۰/۰۱۳	۱۹۶
۱	۱۰۷	AO	۰/۰۱۷	۱۰۹	۰/۰۱۷	۷۸٪	۰/۱۲۵	۲۱۷

است. محصولات شناسایی شده در CRF توسط طیف سنج جرمی در شرایط همدمای 320°C در جدول ۹ ارائه شده است.

ج - مواد گازی فرار تراکم پذیر در این حالت اجسامی نظیر کربن دیوکسید، پروپن کیتن، تولوئن و مقدار جزئی بتن توسط IR و MS شناخته شده اند. اشاره می شود که مقدار CO_2 در این مورد کمتر از مقدار آن در حالت قبلی (300°C) است و علت آن است که قسمت اعظم گروههای کربوکسیل در مرحله قبل (شرایط همدمای 300°C) از طریق فرایندهای حذف آب و حذف CO_2 تجزیه شده اند.

د - مواد مایع فرار تراکم پذیر مواد مایع با فراریت کم حاصل از تغییر گرمایی در شرایط موجود توسط روش GC-MS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. مونومر استیرن به عنوان ماده اصلی تشکیل دهنده این مواد شناخته شد. در ضمن اجسامی نظیر الfarmatil استیرن و تولوئن نیز همراه آن وجود داشتند.

مکانیسم تغییر گرمایی کوبالیم ST/AA در همانطور که اشاره شد، گرم کردن نمونهای کوبالیمی ST/AA شرایط TVA تا حد 500°C به ایجاد مواد فرار و CRF منجر می شود که مجموعاً ۹۶ درصد از وزن کل نمونه را تشکیل می دهد و مهمترین ماده حاصل نیز مونومر استیرن است. یک مکانیسم عمومی برای عمل تغییر و بر اساس آرایش نامنظم موجود در ساختار کوبالیم استیرن - آکریلیک اسید پیشنهاد شده است.

مکانیسم تغییر در دماهای پایینتر از 300°C در این دماها، فرایندهای حذف آب و حذف CO_2 از واحدهای آکریلیک اسید همراه با ایجاد پریدگی در زنجیر اصلی کوبالیم صورت می گیرد.

داده های حاصل از این آزمایش مشابه داده های TVA است. در این مورد کل کاهش وزن معادل ۲۶ درصد وزن اولیه نمونه مورد آزمایش است که این مقدار در شرایط TVA برابر ۲۲ درصد می باشد. منحنی کاهش وزن بر حسب زمان، خط مستقیمی است که در شکل ۱۳ نشان داده شده است.

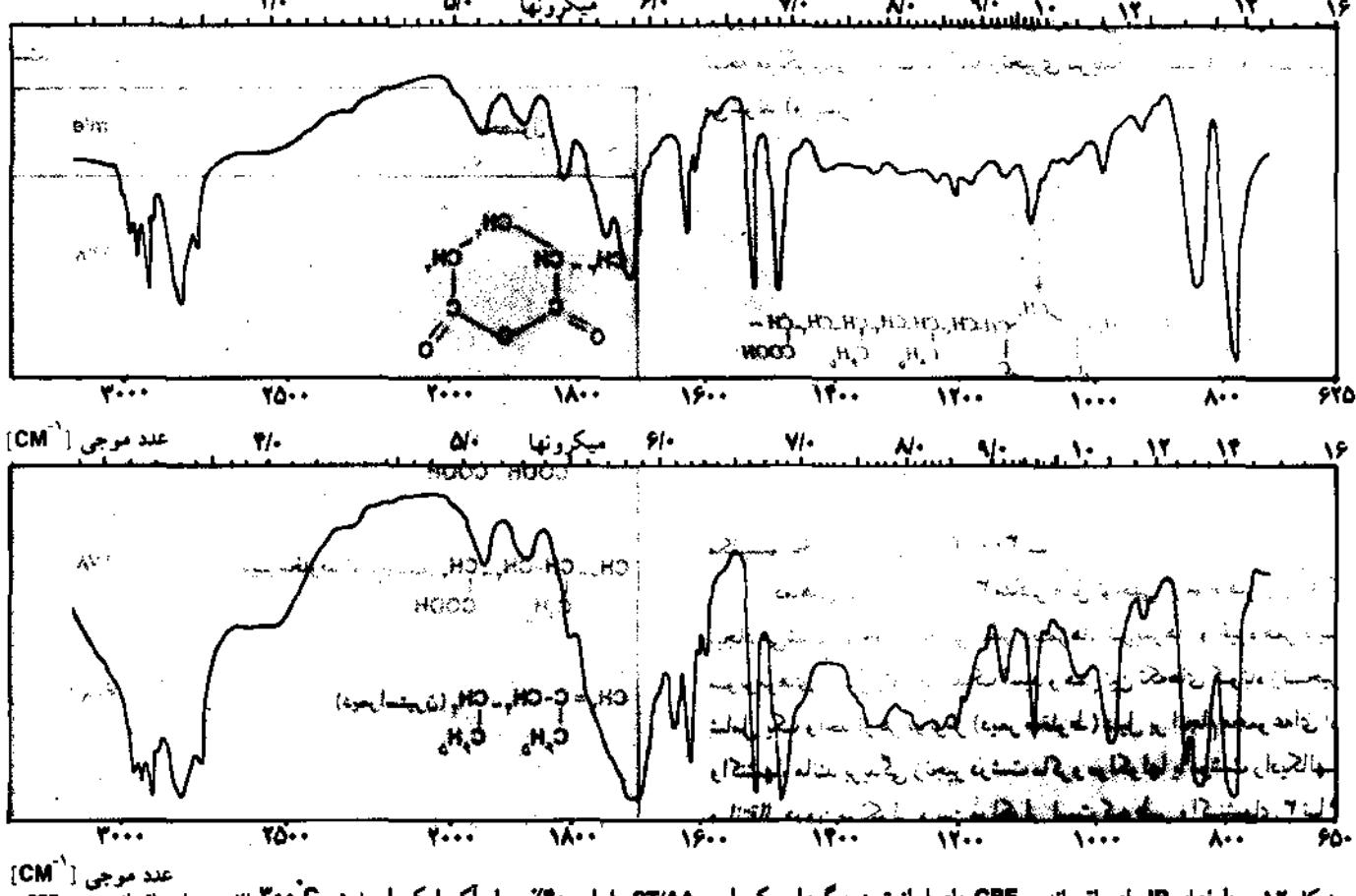
تغییر همدمای در 320°C با استفاده از TVA ماده باقیمانده از تغییر همدمای 300°C در شرایط TVA و در دمای 320°C به طور همدم و به مدت ۲ ساعت گرمادیده تا تغییرات ساختاری بیشتر در ماده مورد بررسی قرار گیرد. اشاره می شود که محصولات عمل تغییر پس از جمع آوری به روش DCTVA جداسازی و توسط روشهای MS و GC-MS مورد شناسایی قرار گرفت.

تجزیه محصولات —

الف - ماده باقیمانده

در این شرایط گرمایی ماده جامد غیر فرار قهوه ای پسرنگی به عنوان باقیمانده بر جای می ماند که اساساً از کربن (زغال) تشکیل می شود و وزنی کمتر از یک درصد وزن اولیه نمونه پلیمری مورد آزمایش را دارد.

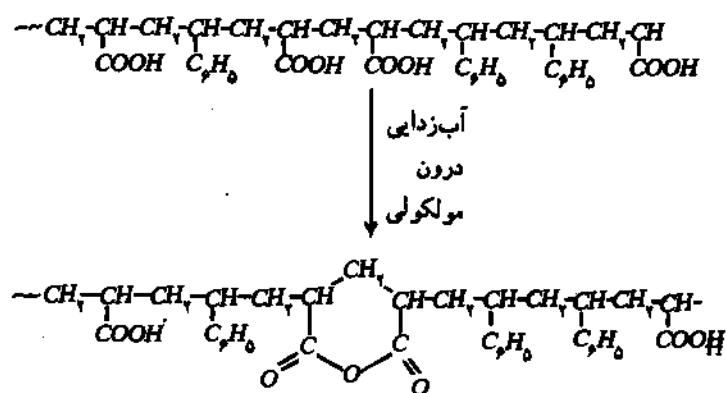
ب - برش جدا شده در سرما این ماده جامد قهوه ای رنگ از تکمهای کوتاه زنجیر دیسراها و تریسراها استیرن و آکریلیک اسید و همچنین تکمهای دارای یک یادو واحد کوبالیمی (از هر مونومر دواحد) همراه با ساختار اسیدریدی تشکیل شده است. مقدار CRF در این آزمایش بالغ بر $63/۳$ درصد وزن ماده کوبالیمی اولیه است و طیف IR (شکل ۱۳) آن نوارهای جذبی مشابه آنچه را که در آزمایش قبلی (300°C) مشاهده شد، نشان می دهد. مقدار CRF در این شرایط گرمایی تقریباً برابر مقدار آن در حالت 300°C است.

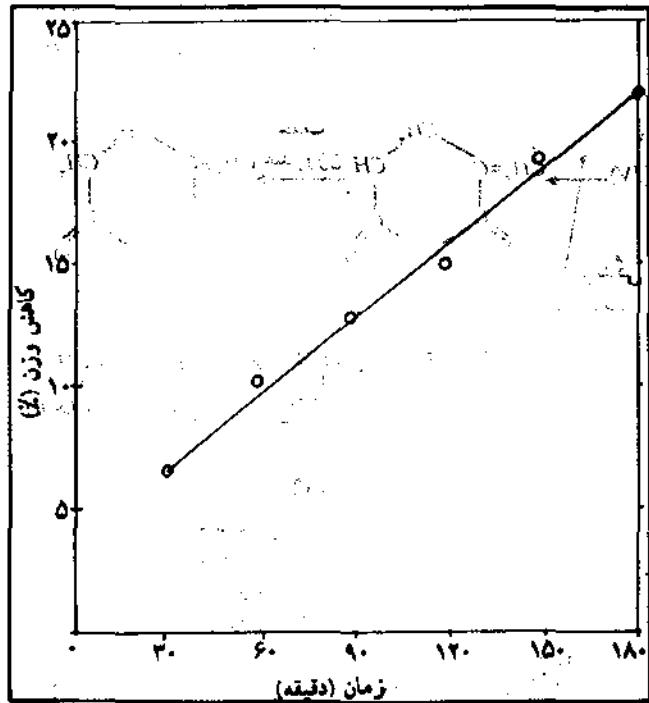
شکل ۱۲ – طیفهای IR ماده باقیمانده و CRF حاصل از تجزیه گرمایی کوبالیم ST/AA دارای ۴۰٪ مول آکریلیک اسید در ۳۰۰°C – ماده باقیمانده ب- CRF

فرانس آبزدایی

این فرایند در دمای حدود 200°C بوسیله واکنش بین مولکولی و درون مولکولی گروههای کربوکسیل رخ می‌دهد.

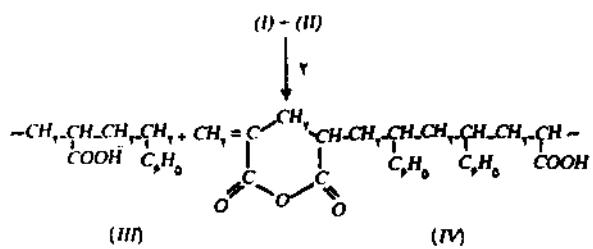

بریدگی در زنجیر برخی بریدگیها در زنجیر کوپلیری احتمالاً در محل اتصالهای ضعیف (weak links) رخ می دهد که در واکنشهای ۱ و ۲ نشان داده شده است. نتیجه این عمل کاهش وزن مولکولی است.

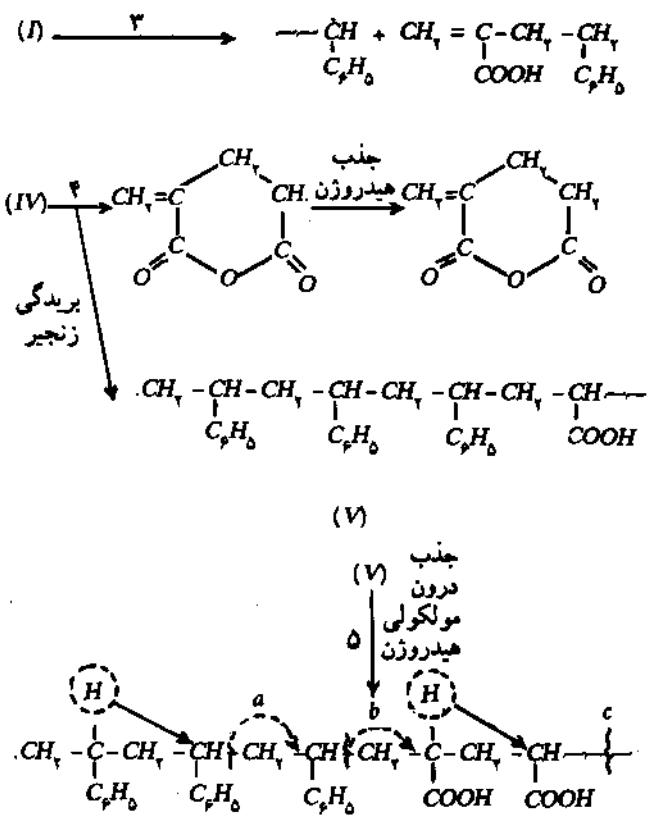

شکل ۱۳- محتوی کاهش وزن بر حسب زمان مریبوط به تجزیه گرمایش کوبالتمیر ST/AA دارای ۴۰٪ آکریلیک اسدید در $^{\circ}\text{C}$ ۳۰۰ و در شرایط TVA

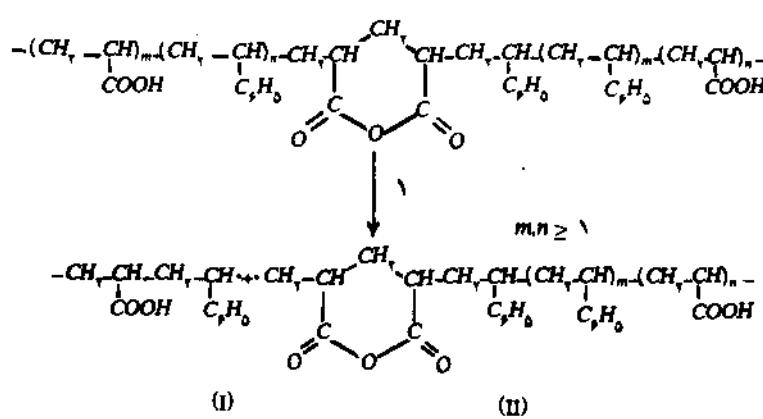
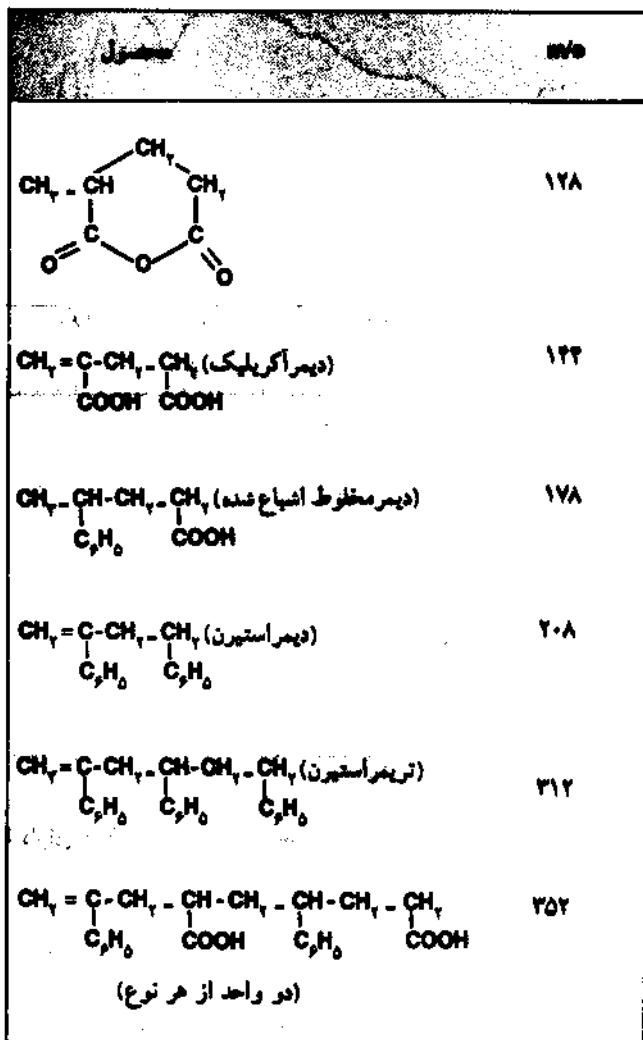
بزرگ (I) و (II) در این گستره دمایی تجزیه نمی‌شوند. در عوض عمل تسهیم نامتناسب با انتقال هیدروژن بین مولکولی صورت می‌گیرد که در نتیجه مولکولهای بزرگ با پایانه زنجیری بتزیلیک و اشباع شده حاصل می‌شوند (واکنش ۲).

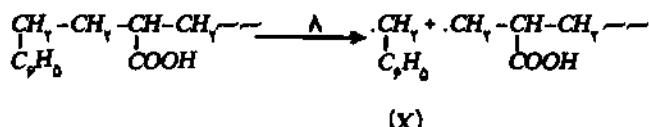
مکانیسم تغیریت بالاتر از 300°C - مدهای بالاتر از 300°C مقادیر قابل توجهی از مواد فسرا و CRF ایجاد می‌شوند. وجود اجسام نظری دیمرها، تریمرها و غیره همراه با سونومرهاست استینر و آکریلیک اسید و همین تکمیل کوتاه زنجیر شامل یک واحد از هر سونومر (دیمر مخلوط) دلیل بر انجام مجموعه‌ای از واکنشها، مانند بریدگی زنجیر درشت ماکرو مولکولها یا درشت رادیکالها و انتقال درون مولکولی و بین مولکولی است که طی واکنشهای ۳۶ صورت می‌گیرد.

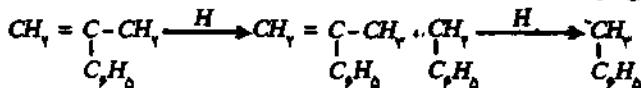
جدول ۹ - مواد شناخته شده در CRF که از تخریب گرمایی کوبالتم کوپالبر دارایی ۴۰ درصد مولی آکریلیک اسید در شرایط هندمایی ۳۰ حاصل شده است.

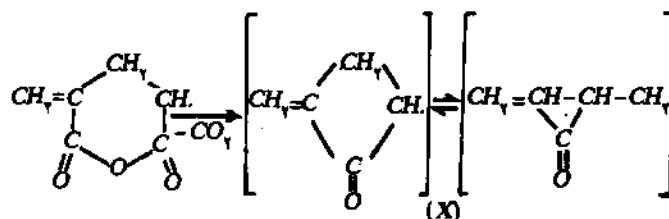
چون در دماهای پاییتر از 30°C . مواد فرار قابل توجهی که دارای ساختار استرینی باشد مشاهده نشده است، لذا مولکولهای رادیکالی

محصولات جزئی نظری آلفا متیل استیرن و نولون با جذب یک اتم هیدروژن ایجاد می شوند که توسط رادیکالهای (X) و (VII) صورت می گیرد.

رادیکال اپریدی حاصل از واکنش ۲ نیز می تواند با از دست دادن CO_2 ترکیب‌های نمونه‌ای واسطه حلقه‌ای ایجاد کند.

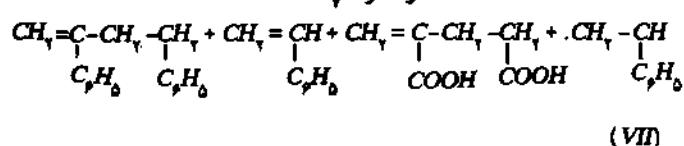
در دماهای بالا ($> 300^\circ C$)، ترکیب‌های واسطه حلقه‌ای (X) تجزیه شده و مواد مختلفی نظری کوئنها، کیتین و هیدروکربنها ایجاد می کنند.

نتیجه گیری

از رفتار گرمایی کوبلیمر ST/AA می توان نتیجه گرفت که مکانیسم تخریب در دماهای پایین و بالای $300^\circ C$ ، به ترکیب مونومر بستگی دارد. وجود اجزای سازنده قطبی، نظری آکریلیک اسید، در ساختار کوبلیمر سبب پایین آوردن T_{max} آن در مقایسه با PAA یا PST می شود.

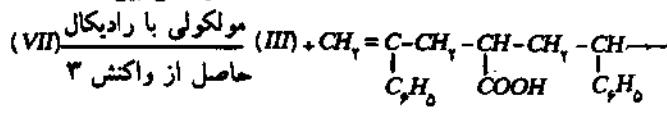
در این پژوهش نظریگات، که تخریب گرمایی استیرن-متا آکریلیک اسید را بررسی کرده است [7]، تأیید نمی شود. او معتقد است که

بریدگی در
نقاط
و b و a

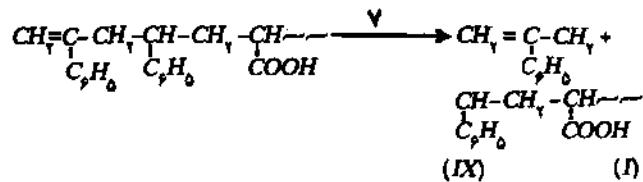

دیمر آکریلیک اسید (با تریمر آن)

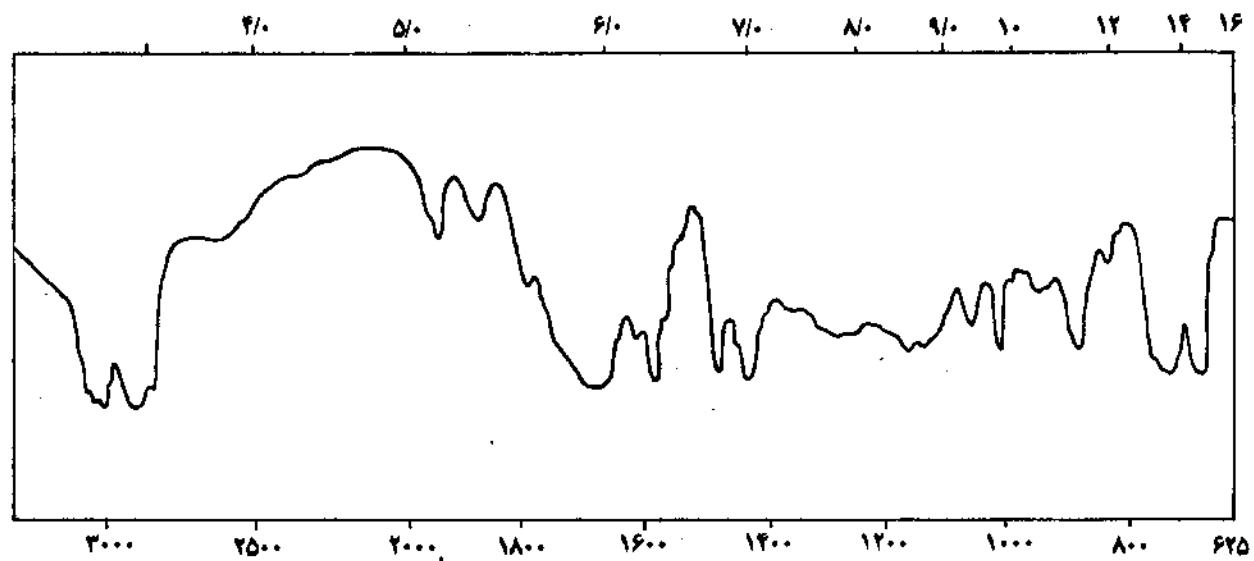
واکنش بین

درشت مولکول (VIII) با پایانه غیر اشباع بر اساس پژوهشها و پیشنهادهای مختلف بنظر می رسد که آغازگر عملی مشابه و اپلیمر شدن در پلی استیرن باشد که طی واکنش ۷ درشت رادیکال (I) را ایجاد می کند.

تجزیه درشت مولکول (III) با پایانه بنسزیلیک توسط واکنش A صورت می گیرد.

شکل ۱۴- طیف IR مربوط به CRF حاصل از تخریب گرمایی کوبلیمر ST/AA دارای ۹۰٪ مولی آکریلیک اسید در $320^\circ C$

REFERENCES

- [1] Mc Neill I.C., Zulfiqar M. and Kousar T. Polym. Deg. & Stab., in press.
- [2] Mc Neill I. C. and Sadeghi S. M. T, Polym. Deg. & Stab., Vol. 29, P 233, 1990.
- [3] Suchocka - Galas K. Koscieleczka A. Wojtczak Z. and Wokdylo K., Polymery, Vol. 27, P 383, 1982.
- [4] Suchocka - Galas K., J. Thermal Anal., Vol. 32, P 315, 1987.
- [5] Bukan I. I., Plast Massy, Vol. 6, P 33, 1977.
- [6] Jegorov Ju. I. and Aliejev R. S. "Chimia I Fizyko - Chimia Wysokomolekularnych Sojedinenij" AN SSSR, UFA, IZD. BFAN, P 126, 1975.
- [7] Liggat J. J., PhD Thesis, Chemistry Dept., Glasgow Univ. 1987.
- [8] Urban M. W., Koenig J. L., Shih L. B. and Allaway J. R., Applied Spectroscopy, Vol. 41, P 590, 1987.
- [9] Mc Neill I. C., Eur. Polym. J. Vol. 6, P 373, 1970.
- [10] Mc Neill I. C. and Stevenson W. T. K., Polym. Deg. & Stab., Vol. 10, P 247, 1985.
- [11] Mc Neill I. C., and Rincon A., Polym. Deg. & Stab., Vo' 24, P 59, 1989.

Ramsay, W.

رامسی

ویلیام رامسی در سال ۱۸۵۲ در گلاسکو متولد شد. پدر و مادرش هر دو توجه خاصی به علم داشتند. وی زبان لاتین، ادبیات و ریاضیات را در دانشگاه گلاسکو (۱۸۶۶-۱۸۶۹) فراگرفت و سپس در آزمایشگاه، تالاک (Rock) وارد شد و ای در عین حال در سخت اینجهای علمی دانشگاه نیز حضور می‌جست. در سال ۱۸۷۲ موفق به دریافت دکترای خود گردید. در بازگشت به گلاسکو، وی به استادیاری کالج منصب کالج بریستول وی را به عنوان استاد شیمی و سپس ریاست این دانشگاه برگزید. در سال ۱۸۸۷ به ریاست بخش شیمی عمومی در دانشگاه کالج لندن رسید. سال بعد به عضویت مؤسسه سلطنتی درآمد و در سال ۱۹۰۴ موفق به دریافت جایزه توبل در شیمی گردید. در سال ۱۹۱۲ بازنشسته شد و چهار سال بعد، یعنی در سال ۱۹۱۶، در گذشت. در سال ۱۸۸۷، زمانی که رامسی در گلاسکو به سر می‌برد، به عنوان شیمیدان ایل روی ستون پیریدین کار می‌کرده که توانست رابطه نزدیک این ماده را با اکالاریبیدهای کشین و سینکرین نشان دهد. در بریستول به عنوان نیمی فیزیکدان کار می‌کرد و با کمک دستیارش پیچیدگی ساختار مولکولی مایعات خالص را به وسیله مطالعه تغییر در اثری سطح مولکولی آنها باداما، ثابت کرد. رامسی در لندن کم توجه ایس به تعویض صحیح جرم مخصوص گازها جلب شد. او متوجه اختلاف تاجیز بین جرم مخصوص نیتروژن انسفر و نیتروژن «غالن شیمیایی» گردید. در سال ۱۸۹۴ به اتفاق رالی موفق به کشف یک عنصر جدید شد که به علت پی اتری شیمیایی ظاهری آن نام «آرگون» گرفت. سال بعد آنها این کشف خود را به اطلاع همگان رساندند. در این زمان رامسی مقنعت شده بود که چنان یک گروه کامل عنصر در جدول تناوبی خالی است که وی برای شناخت آنها به جستجو و پیگیری مبتادرت ورزید. در سال ۱۸۹۸ به اتفاق دستیارش به وسیله تقطیر جزء به جزء دقیق هوای مایع موفق به یافتن سه عنصر دیگر، نئون، کربنیتون و گزون شد. وی همراه با جداسازی، اخیرین عضو این گروه پیش از راهون راعلام کرد که نامش از کلمه «صدور رادیوم» (Radium) گرفته شده است. رامسی همچنین نشان داد که تجزیه رادیوم با انرژی شعله، خطوط روشن را در همان نواحی تولید می‌کند. پیشنهای علمی بعدی، طیف‌سنجی را به یک کلید جاذبی برای تسداد سیاری از کنفیات عملی تبدیل کرد و حتی بعد از نیم قرن به راهنمایی برای فیزیک اتمی مدرن تبدیل شد. واقع موقوفتی بزرگ که شفه در طیف‌سنجی، فعالیت‌های وی را در رشته‌های گوناگون فیزیک تحت الشاعع قرار می‌داد.

منبع:

T_{max} کوپلیمر مزبور بین T_{max} های مربوط به PST و $PMAA$ قرار می‌گیرد. نتایج حاصل از بررسی داده‌های DTA , TG , TVA بیانگر آن است که تغییر ترکیب نمونه‌های کوپلیمری سبب تغییر پایداری گرمایی (T_{max}) آنها می‌شود. بر اساس این داده‌ها، تجزیه اولیه کوپلیمر به طور عمده مربوط به از دست دادن آب و کربن دیوکسید و ایجاد چند بریدگی در زنجیر پلیمر است. در ضمن وجود محصولات گوناگون می‌تواند دلیلی بر مکان یابی نامنظم واحدهای اکریلیک اسید در ساختار کوپلیمر باشد. فرایندهای حذف آب و کربن دیوکسید و کاهش وزن مولکولی (انتقال بین مولکولی هیدروژن) می‌توانند به عنوان فرایندهای اصلی که در دماهای پایینتر از $300^{\circ}C$ رخ می‌دهند، تلقی شوند. فرایندهای قابل توجهی که در دماهای بالاتر از $300^{\circ}C$ صورت می‌گیرند را می‌توان شامل ایجاد بریدگیهای بیشتر نزدیک درشت مولکولها و درشت را دیگلهای حاصل از فرایندهای ایجاد مولکولی همراهی می‌شوند. در ضمن تشکیل و تجزیه ترکیبیهای واسطه دانست که توسط واکنشهای انتقال هیدروژن درون مولکولی و بین مولکولی همراهی می‌شوند. در ضمن تشکیل و تجزیه ترکیبیهای واسطه می‌شود. دانست که این دماها پیش‌بینی

Kirchhoff

کیرشهف کوستار کیرشهف در سال ۱۸۴۴ در کونیگزبرگ (Konigsberg), پروس شرقی، متولد شد. در سن ۱۸ سالگی وارد دانشگاه کونیگزبرگ گردید و در سال ۱۸۴۷ مرفق به دریافت دکترای خود از این دانشگاه شد. سپس به برلین رفت و پس از هوسال عنوان دانشیار دانشگاه برلاین (Breslau) را به دست اورد. در سال ۱۸۵۴ همراه بونزن در هایدبرگ مشغول کار شد. وی از سال ۱۸۷۵ مسئولیت فیزیک تظری در دانشگاه برلین را داشت که تا هنگام مرگ، یعنی سال ۱۸۸۷، در آن سمت باقی ماند. بررسی طیفها با منظر، دهها سال بود که ادامه داشت و در مورد تباہت بعضی از خلقوط موجود در طیف خورشید و طیفهای تولید شده در آزمایشگاه، حسنهای بسیاری زده می‌شد ولی این کیرشهف بود که در یک بعد از ظهر تابستان ۱۸۵۹ زمانی که برهمکش نور خورشید و نور حاصل از سوخت نمک طعام بر روی چراغ بونزن را مشاهده می‌کرد، با خود گفت: «در اینجا یا پیدا یک موضوع بینایی وجود داشته باشد». روز بعد برای مشاهده خود پاسخی پیدا کرد که به قانون تابش کیرشهف معروف است. طبق این قانون، رابطه بین توانایی نشر و توانایی جذب پرتوهایی با طول موج یکسان برای تمام اجسام در دامای یکسان، مقناری داشت. این قانون همچنین اشاره به آن دارد که یک ماده، همان طول موجهای از تابش را جذب می‌کند که تابیل به نثر آنها دارد. به علاوه، طبق این قانون هر چه یک جسم تیزه تر باشد طبق آن نیز کاملتر است و طیف نشی خلیقی یک ماده، در حالت گازی آن ماده دستیافتش است. مقاله شهرت دارد که همراه بونزن نوشته شد و در سال ۱۸۵۹ منتشر گردید. نیز بیان می‌کرد که: «خطوط تیره (خطوط تیره (Färbefärbungen)) طیف خورشید که علت آن انسفر زمین نیاند ناشی از حضور همان موادی در انسفر بر افروخته خورشید است که در یک شعله، خطوط روشن را در همان نواحی تولید می‌کنند». پیشنهای علمی بعدی، طیف‌سنجی را به یک کلید جاذبی برای تسداد سیاری از کنفیات عملی تبدیل کرد و حتی بعد از نیم قرن به راهنمایی برای فیزیک اتمی مدرن تبدیل شد. واقع موقوفتی بزرگ که شفه در طیف‌سنجی، فعالیت‌های وی را در رشته‌های گوناگون فیزیک تحت الشاعع قرار می‌داد.